

Novinky vo farmakoterapii: kategorizácia od 1. apríla 2009

Ing. Mgr. Dagmar Hroncová

Nekomerčné vzdelávacie centrum Mediforum, Bratislava

S účinnosťou od 1. apríla 2009 sa v zozname liečiv a liekov hrađených alebo čiastočne hrađených na základe zdravotného poistenia objaví podľa návrhu Ministerstva zdravotníctva SR niekoľko fixných kombinácií liečiv a nových liekov. U dvoch liekov dochádza podľa tohto návrhu k zrušeniu preskripčného obmedzenia a uvoľneniu preskripcie pre praktických lekárov.

Via pract., 2009, roč. 6 (2): 94

Ivemend (fosaprepitant) sa používa na prevenciu akútnej a oneskorenej nevoľnosti a zvracania, ktoré sú spojené s vysoko emetogénnou protirakovinovou chemoterapiou založenou na cisplatine, a na prevenciu nevoľnosti a zvracania pri stredne emetogénnej chemoterapii. Fosaprepitant sa v tele mení na apreipitant, ktorý je antagonistom receptora neurokinínu 1 (NK1). Zabráňuje, aby sa chemická látka substancia P naviazala na receptory NK1, čo by viedlo k nevoľnosti a zvracaniu. Podáva sa ako súčasť kombinovanej terapie. Preskripčné obmedzenie (PO): HEM, ONK.

Janumet je fixnou kombináciou liečiv **metformín a sitagliptín** a indikuje sa na zlepšenie kontroly glykémie u pacientov s diabetes mellitus 2. typu ako doplnok k diéte a cvičeniu. Používa sa u pacientov nedostatočne kontrolovaných ich maximálnou tolerovanou dávkou metformínu, užívaného v monoterapii alebo v kombinácii so sulfonylmočovinou. Indikovaný je tiež u pacientov, ktorí už sú liečení kombináciou sitagliptínu a metformínu. Sitagliptín, inhibítor dipeptidylpeptidázy 4 (DPP-4), blokuje rozklad inkretínových hormónov v krvi a stimuluje pankreas k produkcii inzulínu, keď sú v krvi vysoké hladiny glukózy. Znižuje tiež množstvo glukózy vytvárané pečeňou tak, že zvýši hladiny inzulínu a zníži hladiny glukagónu. PO: DIA.

Aggrenox je fixnou kombináciou **dipyridamolu a kyseliny acetylsalicylovej**. Je indikovaný na zníženie rizika ischemickej cievnnej mozgovej príhody u pacientov, ktorí prekonalí tranzitórny ischemický atak alebo ischemickú cievnú mozgovú príhodu. Antitrombotický efekt tejto kombinácie je založený na odlišnom mechanizme účinku. Zatiaľ čo kyselina acetylsalicylová inhibuje len agregáciu krvných doštičiek, dipyridamol navyše inhibuje aktiváciu a príľnavosť krvných doštičiek, preto sa dá očakávať prínos kombinácie oboch liekov. PO: ANG, GER, INT, KAR, NEU.

Pradaxa (dabigatran etexilát) sa používa v primárnej prevencii žilových tromboembolic-

kých príhod u dospelých pacientov, ktorí podstúpili elektívnu totálnu chirurgickú náhradu bedrového kĺbu alebo totálnu chirurgickú náhradu kolena. Pacientom, ktorí podstupujú totálnu endoprotézu bedrového alebo kolenného kĺbu, hrozí vysoké riziko vzniku krvných zrazenín v žilách. Dabigatran etexilát, je „predliečivom“ (prodrug) antikoagulantu dabigatran. Liečivo blokuje trombín, ktorý je v procese zrážania krvi najdôležitejší, a tak znižuje riziko vzniku krvných zrazenín v žilách. PO: ORT, UCH.

Vimpat (lakosamid) je indikovaný ako prídatná terapia pri liečbe parciálnych záchvatov s alebo bez sekundárnej generalizácie u pacientov s epilepsiou vo veku 16 rokov a starších. Presný mechanizmus účinku nie je úplne objasnený. Lakosamid pôsobí na zníženie aktivity sodíkových kanálov, ktoré umožňujú prenos elektrických impulzov medzi nervovými bunkami. Okrem toho sa predpokladá, že lakosamid je zapojený do vývoja nervových buniek, ktoré boli poškodené. Tieto akcie spolu môžu brániť abnormálnej elektrickej aktivite šíriacej sa mozgom a znížiť pravdepodobnosť výskytu epileptických záchvatov. PO: NEU.

SonoVue (síran hexafluoridu) je určený len na diagnostické použitie. Pri ultrazvukovom zobrazovaní zvyšuje echogenitu krvi, čo vedie k zlepšeniu pomeru signál – šum. Má sa použiť len u pacientov, u ktorých by vyšetrenie bez zvýšenia kontrastu bolo nepreukazné. SonoVue sa používa pri echokardiografii najmä na získanie jasnejšieho snímku ľavej komory a pri Dopplerových testoch pre veľké krvné cievy. Účinná látka hexafluorid sodný je plyn, ktorý sa nerozpúšťa v krvi. Po príprave suspenzie sa plyn zachytí v mikrobublinách, ktoré putujú v krvi a odrážajú ultrazvukové vlny viac ako okolité tkanivá. PO: KAR, RAT.

V liečbe kardiovaskulárnych ochorení pribudnú tri nové fixné kombinácie liečiv:

- **lruzid** je kombináciou **lizinoprilu** (ACE inhibítor) a **hydrochlórotiazidu** (tiazidové

diuretikum) a je určený na liečbu ľahkej až strednej hypertenzie u pacientov, ktorí boli stabilizovaní jednotlivými zložkami v rovnakých pomeroch. Bez PO;

- **Dironorm** obsahuje liečivá **lizinopril** (ACE inhibítor) a **amlodipín** (blokátor kalciového kanála) a indikuje sa ako substitučná liečba pacientov s krvným tlakom adekvátne kontrolovaným lizinoprilom a amlodipínom, ktoré sa podávajú súčasne v tých istých dávkach. Bez PO;
- **Teveten Plus** je kombinovaný liek obsahujúci **eprosartán** (antagonista receptorov angiotenzínu II) a **hydrochlórotiazid** (tiazidové diuretikum). Používa sa v terapii esenciálnej hypertenzie u pacientov, ktorých krvný tlak nie je adekvátne kontrolovaný samotným eprosartánom. PO: DIA, GER, INT, KAR, NEF.

K zrušeniu preskripčného obmedzenia a uvoľneniu preskripcie pre praktických lekárov dochádza podľa návrhu kategorizácie u dvoch liekov:

- **Caduet (kombinácia atorvastatínu a amlodipínu)** sa používa v prevencii kardiovaskulárnych príhod u pacientov s vysokým krvným tlakom, ktorí majú ďalšie kardiovaskulárne rizikové faktory;
- **Flugalín Retard** obsahuje **flurbiprofén** v kapsliach s predĺženým uvoľňovaním a patrí do skupiny nesteroidových protizápalových liekov. Je indikovaný na liečbu reumatoidnej artritídy, osteoartrózy, ankylozujúcej spondylitídy, muskuloskeletálnych porúch a stavov po úrazoch.

Referencie: www.emea.europa.eu
www.mzsr.sk

Ing. Mgr. Dagmar Hroncová
Mediforum, nekomerčné vzdelávacie centrum spoločnosti GlaxoSmithKline Galvaniho 7/A, 821 04 Bratislava 2
dagmar.d.hroncova@gsk.com

